

Kyrkomötet
Motion 2025:5
av Petter Nilsson m.fl.

Värna samvetsfriheten

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att skärpa bestämmelserna för anställdas rätt till samvetsfrihet i enighet med motivtexten.

Motivering

Samvetsfriheten återfinns i flera internationella människorättsdeklarationer och erkänner rätten för människor att fritt välja, utöva och uttrycka sin tro.

Den uppmärksammade rapporten – hanterad av kyrkostyrelsen – avseende den juridiska möjligheten att ställa krav på nyanställda präster att viga samkönade har fått stor uppmärksamhet under året.

Rapporten tycks lägga särskilt stort fokus på EU-domstolens avgöranden, som av förståeliga skäl har en viktig betydelse strikt juridiskt. Detta då Sverige ingår i EU.

Samtidigt har EU-domstolen – i avgöranden – tydligt gröpt ur samvetsfriheten. Mål som tydliggör att bolag ofta får rätt att köra över anställdas samvetsfrihet.

I ett väl sekulariserat land – i en något mindre sekulär omvärld är det förstås svårt att vänta sig att statliga aktörer väljer att värna samvetsfrihet. Än mindre att överstatliga aktörer som klart påverkas av lobby från stora arbetsgivare gör det.

För ett kristet samfund är det förstås viktigt att våra anställda är kristna. När det kommer till präster är det av central betydelse. Det är viktigt att samvetsfriheten värnas.

Om man – rent juridiskt – skulle tolka exempelvis avgörandet Eweida mot Storbritannien skulle man alltså kunna dra slutsatsen att det vore juridiskt rimligt att från kyrkostyrelsen kräva av nyanställda präster att inte bära kors. Det hade troligtvis kunnat anses som en rimlig avvägning. Men det innebär inte att det är önskvärt.

Svenska kyrkan kan således omöjligen anpassa vår inställning till krav på prästers rätt till tro utifrån EU-domstolen. Av den anledningen behöver regelverken skärpas för att tillåta präster ett större mått av samvetsfrihet.

Rätten att utifrån vår lära, som beskriven i 1 kap. 1 § kyrkoordningen ha rätt till samvetsfrihet. Detta ska inkludera väjningsrätt oberoende av pars sexuella läggning.

Att-satsen föreslår att kyrkomötet ges uppdraget att säkerställa detta, och utifrån resonemanget i EU-domstolen tycks policydokument, arbetsbeskrivningar och arbetsannonser kunna innebära en förstärkning av samvetsfriheten, givet att man också skriver in detta i enighet med motivtexten ovan.

Mot 2025:5

Umeå den 4 juni 2025

Petter Nilsson (SDSK)

Robert Fredriksson (SDSK)

Daniel Engström (SDSK)

Per Carlberg (SDSK)